

[Aksel Larsen.]

hittidige praksis dels i finansudvalget og dels gennem regeringens forhandlinger med enkelte partiformænd eller i det udenrigspolitiske nævn for at undgå, at sagerne kommer frem i folketinget.

Videre vil jeg sige, at det ville være ønskeligt, om der var tid til og mulighed for her virkelig at gøre op med den afgæede regering, ikke mindst på grund af dens politik i sommer. Men jeg erkender altså, at tiden er ikke til det, og et sådant opgør må så vente, til vi kommer til de enkelte spørgsmål gennem behandling af forskellige lovforslag, som gør det muligt også at tage stilling til regeringens gerninger i den forløbne sommer.

Hvad valgresultatet og diskussionen om regeringsdannelsen angår, vil jeg sige, at krumspringene før og efter valget kan ikke forbavse; men det gør dem jo ikke mere tiltalende. Det var en fortsættelse af krumspringene fra valget i april, hvor regeringspartierne på den ene side og socialdemokratiet på den anden side var gået ud til vælgerne, ikke med tale om grundlovssagen, men med den forklaring, at vælgerne med deres stemmeafgivning skulle afgøre et eneste spørgsmål: om regeringen skulle skifte. Ja, vælgerne udtalte sig for et skifte, og i hvert fald formelt rettede regeringen sig efter det derved, at den demissionerede. Men så viste det sig, at der kom ikke noget skifte, fordi det parti, der havde krævet regeringsmagten, blev bange for sin egen skygge, foretrak at vente, og regeringen fik lov til at blive siddende.

Denne måde at operere på er fortsat sommeren igennem. Såvidt det er blevet oplyst, forelå der efter 5. juni den situation, at der var forslag om indkaldelse af folketinget, således at folketinget kunne tage stilling til, om regeringen skulle forblive eller skulle gå. Men det blev ikke til noget — efter hvad jeg har ladet mig meddele, fordi socialdemokratiets ledelse i en forhandling udtrykkeligt erklærede, at man havde intet ønske om folketingets indkaldelse. Man ønskede altså ikke at forkorte regeringens liv. Spillet fortsatte under valgkampen, og det forsøgtes fortsat efter valget den 22. september, indtil det endte med det eneste logiske resultat: den nuværende regering.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen siger, at denne regering er ingen logisk følge af valget. Jeg forstår godt, at han føler trang til at sige det rent agitatorisk i øjeblikket, jeg begriber blot ikke, at han ikke kan se, at han derved slår sig selv på munden. Det ærede medlems og de tidligere regeringspartiers agitation under valgkampen var den samme som i foråret, at hvis der ved valget skete en mandatmæssig forskydning til ugunst for regeringen og til gunst for socialdemokratiet, så ville vi få en socialdemokratisk regering — og dermed basta. Ja, alene under disse omstændigheder var det en logisk følge af valget, at regeringen måtte gå, og at vi måtte have en socialdemokratisk regering.

Man har forsøgt at tilsløre denne kendsgerning ved at tale om stemmefordelingen og i denne forbindelse tale om partiet de uafhængiges spildte stemmer. At de uafhængiges stemmer blev spildt, skyldes jo en valglov, som i hvert fald de tre partier her i tinget direkte har stemt for, en valglov, som iøvrigt også er i strid med grundloven. Men at denne valglov overhovedet kunne blive til noget, det har ganske vist de radikale og retsforbundet medskyld i, eftersom de indgik på det ikke helt rene forlig i statsministeriet under slutningen af forhandlingerne i forfatningskommissionen, i henhold til hvilket venstre og de konservative *skulle* støtte socialdemokratiet i at indføre en paragraf i valgloven, som forhindrer en retfærdig mandatfordeling, og retsforbundet og de radikale skulle undlade at gøre, som de hidtil havde hævdet at ville gøre, nemlig at kæde deres stilling til grundloven sammen med deres stilling til valgloven. Derfor har vi fået den valglov, vi har, og det er lidt mærkværdigt, at de partier, der under valgkampen agiterede med stemmespild, men som selv har været med til at lave den valglov, som er skyld i, at mange stemmer blev spildt, nu bagefter kommer og forsøger at indkassere disse stemmer som begrundelse for, at den gamle regering burde være blevet siddende. Jeg minder om, at under hele valgkampen hørte vi, at hvis der skete en mandatmæssig forskydning til fordel for socialdemokratiet, fik vi en socialdemokratisk regering. Derfor, hvis der var den mindste smule ærlighed deri, måtte man dog efter valget og efter